

מדת בדת

שיעור חזק חיוני בדרך קצרה

לע"נ הגאון רבי שלמה זלמן בן רבי ישראל אולמן זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 054449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 338 פרשת בא תשע"ט

חולין מה-נא

שנו בברייתא שלרבי חוט השדרה פוסל בנפסק ברובו ור' יעקב סובר שפסול גם בניקב ורבי הורה כר' יעקב ורב הונא אמר שאין הלכה כר' יעקב, ורב אמר ששיעור רובו הוא רוב עורו ויש אומרים רוב מוחו מי שאמר רוב מוחו כ"ש שברוב עורו הוא נפסל ומי שאמר רוב עורו יש להסתפק מה הדין ברוב מוחו, ויש להוכיח ממה שניולי אמר בשם רב הונא שהרוב שאמר הוא רוב מוחו מוח זה לא מעלה ולא מוריד, ורב נתן בר אבין ישב לפני רב ובדק ברוב עורו ואח"כ הוא רצה לבדוק גם ברוב מוחו ואמר לו רב שאחרי שרוב עורו קיים המוח לא מעלה ולא מוריד.

רבה בר בר חנה אמר בשם ריב"ל שאם נתמרח המוח פסול וכן אם נתמסמס פסול והמרכה שיעורה שנשפך כקיתון ומסמוס הוא כשאינו יכול לעמוד, ור' ירמיה מסתפק אם הוא לא יכול לעמוד מפני כבדו והוא נשאר בתיקו, ואצל רב אמרו שבנתמסמס פסול ואם נתמזמו שהתרוקן רק מקצתו כשר, ויש להקשות ששנינו שרשב"א אומר שבהמה שהתמזמו מוחה היא טריפה ויש לומר ששם נאמר שהתמסמס, אך קשה שלוי היה בבית המרחץ וראה אדם שהוכה בראשו ולוי אמר שהתרוקן מקצת מוחו ולכאורה כוונתו היתה שהוא לא יחיה, ואביי אמר שהוא בא לומר שהוא לא יוליד.
רב יהודה אומר בשם שמואל שעמוד השדרה נמשך עד בין הפרשות שהוא מתחיל להתפצל, רב דימי בר יצחק רצה ללכת לבית חוזאי והוא בא לרב יהודה וביקש ממנו להראות לו את בית הפרשות אמר לו רב יהודה הבא לי גדי ואראה לך ורב דימי הביא לו גדי שמן אמר לו רב יהודה שזה מובלע אצלו יותר ורב דימי הביא לו כחוש אמר לו זה בולט יותר ולא ידוע אמר לו רב יהודה אלמד אותך שכך אמר שמואל שעד הפיצול הראשון והוא נפסק הוא טריפה ובפיצול השלישי ונפסק אחד הוא לא טריפה ובשתיים איני יודע.

דף מו רב הונא בר רב יהושע הסתפק בדברי שמואל אם עד בית הפרשות ועד בכלל או שעד לא בכלל, ורב פפא מסתפק שאם נאמר שעד לא בכלל מה הדין בפי הפרשה, ורב ירמיה הסתפק שאם עד בכלל מה הדין בפרשה עצמה ויש להוכיח ממה ששנינו שהפרשה תידון כבשר משמע הפרשה הראשונה והשניה, ויש לדחות שמדובר בשלישית.

ר' ינאי אומר שהשדרה בעוף היא למטה מהאגפים ור"ל אומר עד בין האגפים ועולא אמר שהוא עמד לפני בן פזי והביאו עוף לפניו לבדוק והוא בדק עד בין האגפים ושלחו לו מבית הנשיא והוא הלך ואיני יודע אם משום שלא צריך לבדוק יותר או שהוא הלך באמצע הבדיקה מפני כבוד הנשיא.

המשנה אומרת שבניטל הכבד ולא השתייר כלום הוא טריפה משמע שאם נשאר משהו אפילו כשאין כזית הוא לא טריפה ויש להקשות ששנינו לקמן שאם ניטל הכבד ונשאר כזית כשר משמע שבפחות מכזית הוא טריפה, ואמר רב יוסף שנחלקו בזה ר' חייא ור"ש בן רבי שר' חייא זרק בהמה כזו שנשאר בה כבד פחות מכזית ור"ש בן רבי היה מטבל בה, והסימן לכך הוא שר"ש שהיה עשיר קימץ בזה. לפומבדיתא הגיע פולמוס חיל המלך ורבה ורב יוסף ברחו ופגשו בהם ר' זירא ואמר להם בורחים שהכזית שנשאר בכבד מדובר במקום המרה ורב אדא בר אהבה אומר שזה במקום שהיא חיה דהיינו מקום תלייתה ואמר רב פפא שלכן צריך במקום מרה ובמקום שהיא חיה, ור' ירמיה מסתפק כשהכזית מתלקט או שהוא כרצועה ורב אשי מסתפק כשהכזית של הכבד מרודד, ור' זריקא שאל את ר' אמי מה הדין בנדלדלה הכבד ועדיין היא מעורה בטרפשיה בכמה מקומות אמר ר' אמי איני יודע מה הספק בדלדול כיון שנשאר כאן במקום מרה וגם נשאר במקום שהיא חיה.

בריאה שניקבה אמרו רב ושמואל ורב אסי שהיא טריפה בניקב קרום העליון ויש אומרים הקרום התחתון אמר רב יוסף בר מניומי בשם ר"נ שהסימן לכך הוא מלבוש אדם שמנחת בו הריאה.

פשוט שאם ניקב העליון ולא התחתון התחתון מגין כדברי רבה שאם נקלפה הריאה כמו תמרה אדומה היא כשרה עמוד ב ויש להסתפק כשניקב התחתון ולא העליון אם הוא מגין או לא ונחלקו בזה רב אחא ורבינא ולהלכה הוא מגין כדברי רב יוסף שאמר שאם יש רעש מהריאה וזה נשמע כרוח שיוצא ממנה אם יודעים היכן המקום ישימו שם נוצה או רוק או קש אם הוא מבצבץ שם זה טריפה ואם לא כשר ואם לא יודעים היכן המקום הזה ישימו את הריאה בכלי של מים פושרים ולא בחמים שהם מכווצים את הריאה

דף מה רב יהודה אומר בשם רב שאם ניקבה הגרגרת כמו נפה הנקבים מצטרפים לרוב ורב ירמיה מקשה ממה ששנינו שאם יש נקב ארוך בגולגולת או שיש הרבה נקבים הם מצטרפים לשיעור מלא מקדה וכמו שבישעור מלא מקדה מצטרפים הרבה נקבים קטנים כך לגבי שיעור כאיסר יצטרפו נקבים רבים אך יש לומר שנשמט לו' ירמיה את דברי ר' חלבבו בשם רב חמא בר גוריא בשם רב שנקבים שיש בהם חסרון מצטרפים לשיעור איסר ונקבים שאין בהם חסרון אינם מצטרפים לשיעור איסר אך הם מצטרפים לרוב.

רבה בר בר חנה אמר בשם ריב"ל שאם ניטל רצועה מהקנה היא מצטרפת לשיעור איסר ור' יצחק בר נחמני שאל את ריב"ל מה הדין בניקבה כנפה ואמר לו ריב"ל הרי שנינו שנקבים שיש בהם חסרון מצטרפים לאיסר ושאיין בהם חסרון מצטרפים רק לרוב, ולגבי עוף אמר ר' יצחק בר נחמני שפרשו לו בשם ר' א שמקפל אותו ומניחו על הקנה אם הוא חופה את רוב הקנה הוא טריפה ואם לא כשרה, ואמר רב פפא שהסימן לכך הוא נפה שבעשיית חוטיה מזנב הסוס מחפים את העיגול שלה.

ר"נ אומר שאם נפחתה והיא מחוברת עדיין כדלת השיעור הוא כדי שינסו איסר רחבו, ורב אומר שאם נסדקה אפילו אם לא נשאר אלא חוליא אחת למעלה ואחת למטה היא כשרה וכשאמרו את הדברים הללו לו' יוחנן הוא אמר מה רב אמר חוליא וחוליא אלא אפילו אם לא נשאר אלא משהו למעלה ומשהו למטה כשרה, וכשאמרו לו' יוחנן שר' יונתן פירש כדבריו הוא אמר שהחברים שבאו מבבל יודעים לפרש כראוי.

ר' חייא בר יוסף שנה לפני ר' יוחנן שכל הצואר כשר לשחיטה מטבעת הגדולה עד כנפי הריאה התחתונה, ורבא אומר שהכוונה תחתונה שהיא עליונה והיינו בכל מקום שהיא פושטת את צוארה כשהיא רועה ובלבד שהיא פושטת בלי לאנוס את צוארה, ור' חנינא או רב חנניה הסתפק באופן שהיא אנסה את עצמה ואז שחט אותה, ונשאר בתיקו.

ר' יוחנן ור"ל ישבו ויצאו הדברים מבין שניהם שאם אנס בסימנים ושחט היא פסולה ואם ניקב הקנה למטה מהחזה הוא נידון כריאה שפוסל בנקב משהו.

שנו לגבי חזה ושוק של שלמים שחזה הוא הרואה את הקרקע ולמטה עד הצואר ולמעלה עד הכרס וחותר שני צלעות משתי דפנות לכל צד וזה החזה שניתן לכהנים.

בניקב קרום של מח ביארו רב ושמואל שהכוונה לקרום העליון אך התחתון לא ניקב ויש שאומרים שרק בניקב גם התחתון ור' שמואל בר נחמני אמר שהסימן לכך הוא שק שמונח בו המוח, ורבה בר בר חנה אמר בשם ריב"ל שכך הוא בביצי זכר שיש כיס בתוך כיס, ור' שמעון בן פזי אומר בשם ריב"ל בשם בר קפרא שכל מה שבקדרה נידון כמוח ומה שהתחיל להמשך ממנה הוא כחוט השדרה ואמר ר' יצחק בר נחמני שפירשו לו בשם ריב"ל שהמקום שהוא נמשך עמוד ב ויש כמו שני פולים שמונחים על פי הקדרה, מהפולים ולפנים כלפנים ומהפולים ולחוץ כלחוץ ואיני יודע מה דין מקום הפולים עצמם ומסתבר שהם כלפנים, ור' ירמיה בדק בעוף ומצא כשני פולים מונחים על פי הקדרה.

ר' זירא מסתפק בניקב הלב אם הכוונה לבית החלל הקטן או הגדול ואמר אביי מה הספק הרי שנינו שר"ש אומר בניקבה הריאה עד שתינקב לבית הסימפונות ורבא בר תחליפא אמר בשם ר' ירמיה בר אבא בשם רב שהכוונה לסימפון הגדול, ויש לומר ששם כתוב לבית הסימפונות והיינו למקום ששופכים לשם כל הסימפונות, אך כאן כתוב לבית חללו ואין חילוק בין חלל קטן לגדול.

רב אומר שניקב קנה הלב פוסל במשהו ושמואל אומר ברובו ורבה בר יצחק אמר בשם רב שקנה הלב הוא חלב שעל הדפנות אך קשה מה שיין להטריף בגלל החלב שעל הדפנות אלא הכוונה בדפני הריאה, ואמר אמימר בשם ר"נ שיש שלושה קנים אחד שפורש ללב ואחד שפורש לריאה ואחד שפורש לכבד, מה שפורש לריאה דינו כריאה במשהו ומה שפורש לכבד דינו ככבד בכלו ורב ושמואל נחלקו במה שפורש ללב ומר בר חייא שנה להיפך שמה שפורש לכבד הוא כריאה ומה שפורש לריאה הוא ככבד ונחלקו במה שפורש ללב ורב חייא בר יוסף אמר לשמואל את דברי רב ושמואל אמר אם כך אמר אבא הוא לא יודע כלום בטרפיות.

ולא בקרים כי הם מקשים אותה אלא בפושרים ומנפחים את הריאה אם מבצבץ במים היא טריפה ואם לא היא כשרה כי ניקב התחתון ולא העליון והרעש שמגיע הוא מהריוח שביניהם .

רבא אומר שריאה שהאדימה מקצתה היא כשרה ואם האדימה כולה היא טריפה ורבינא שאל מה החילוק שכמו שבהאדימה במקצת אומרים שהיא תבריא א"כ גם בהאדימה כולה נאמר שהיא תבריא כמו ששנינו שחייבים על נטילת נשמה בשאר שקצים ורמשים משיצא מהם דם ואין לומר שמדמים את זה לשמונה שרצים ששנינו שאם נצרר הדם אף שלא יצא חייבים עליו א"כ אפילו במקצת היא טריפה אלא שאין חילוק בין כולה למקצתה.

עוד אמר רבא שאם יבשה מקצה הריאה היא טריפה ואמר רב פפי בשם רבא ששיעור יבשותה הוא מכשתפרך בצפורן כדברי ר' יוסי בן המשולם לגבי מומי בכור שאין שיבשה שיעורה משתפרך בצפורן, ויש לומר שרובן חלקו באוזן בכור ששולט בה אויר היא לא תבריא אך רבנן יודו שבריאיה שלא שולט בה אויר היא תבריא.

עוד אמר רבא שריאה שעומדת גלדים גלדים וכתמים שחורים וכמה גוונים היא כשרה ואמימר אומר בשם רבא שאין להקיף לדמות בכועות שבריאיה.

עוד אמר רבא שאם שני האונות של הריאה נסרכות אחת בשניה אין להם בדיקה להכשיר ודוקא כשהם לא כסדרם אך אם הן כסדרן זה דרך גדילתם וכשרה,

דף מז עוד אמר רבא שאם יש בועות סמוכות אחת לשניה אין להם בדיקה ואם היא אחת שנראית כשתיים מביאים קוף וקורעים אותה אם שופכים אחד לשני זה נחשב אחד ואם אינם שופכים אם כשתיים והיא טריפה.

עוד אמר רבא שיש חמשה אונות בריאה כשפניה כלפי הבודק יש לה ג' מימין וב' משמאל ואם יש חסרון או יתר או שיש ג' משמאל וב' מימין היא טריפה וכשהגיעה ריאה עם יותרת לפני מרימר ישב רב אחא בשער והוא שאל את השואל מה הורה לך מרימר והוא אמר שהוא הכשיר אמר לו רב אחא שאל שוב, אמר לו מרימר שיאמר למי שיושב בחוץ שאין הלכה כרבא ביותרת ודוקא כשהיותרת בשורה של האונות אך אם היא ביניהן היא טריפה והיה מקרה שהגיעה ריאה שהיותרת היתה באמצע ורבא אשי רצה להטריף אותה ואמר לו רב הונא מר בר אויא שכך יש לכל הבהמות שרועות והשוחטים קוראים לה עינוניתא דורדא ודוקא כשהיא בתוכם **עמוד ב** אך אם היא על גבם אפילו כעלה הדס היא טריפה.

רפרם אמר שריאה שדומה לבקעת עצים היא טריפה יש אומרים במראה ויש אומרים בקושי שלה ויש אומרים בנפיחה, ויש אומרים במישוש שלה ויש אומרים שהיא חלקה שאין לה חיתוך של אונות.

רבא אומר שאם היא במראה כחול היא כשרה והיא כדרי היא טריפה כמו שאמר ר' חנינא לגבי דם נדה ששחור הוא אדום אלא שלקה, ריאה ירוקה כשרה לר' נתן וכן אדומה כשרה לר' נתן שהיא חיה כך שר' נתן סיקף שהגיעה אליו אשה בכרכי הים שמלה את בנה הראשון והשני והם מתו והיא רצה למול את השלישי וראיתי שהוא אדום אמרתי לה המתני עד שיבלע בו דמו והיא המתנה ואז מלה אותו והוא חי וקראו לו נתן הבבלי על שמי והיה מעשה נוסף בקפוטקיא שאשה מלה את בנה הראשון והשני והם מתו והיא רצה למול את השלישי וראיתי שהוא ירוק הצצתי בו וראיתי שאין לו דם ברית אמרתי לה המתני עד שיפול בו דמו והיא המתנה ומלה אותו והוא חי וקראו לו נתן הבבלי על שמי.

רב כהנא אומר שאם מראה הריאה ככבד היא כשרה אך אם המראה שלה היא כבשר היא טריפה והסימן לכך הוא הפסוק ובשר בשדה טריפה.

רב סמא אומר שאם הריאה נראית ככשות או ככרום או כביצה היא טריפה וירוקה שכשרה מדובר כמראה כרתי.

רבינא אומר שאם יש אוטם בריאה קורעים אותה בסכין ואם יש בה מוגלה זה מחמת המוגלה והיא כשרה ואם לא, מניחים עליה נוצה או רוק אם היא מבצבצת היא כשרה ואם לא היא טריפה.

רב יוסף אומר שאם עלה קרום בריאה מחמת מכה הוא לא קרום וגם בלי יציאת אויר היא טריפה ואם יש רעש כרוח בודקים אותה בנוצה או בקש או ברוק ואם היא מבצבצת היא כשרה ואם לא מניחים אותה בפושרים ולא בחמים או קרים כדי שלא תתכווץ או תתקשה ואם היא מבצבצת היא טריפה ואם לא היא כשרה שניקב התחתון ולא העליון והרוח הוא ביניהם.

עולא אומר בשם ר' יוחנן שאם נשפכה הריאה כמו קיתון היא כשרה ומשמע שחסרון שבתוכה אינו חסרון ור' אבא הקשה ששנינו שריאה שניקבה או חסרה היא טריפה ואם מדובר שהיא חסרה מבחוץ א"כ זה ממש ניקבה וא"כ מדובר מבפנים וא"כ גם מבפנים זה חסרון, ויש לדחות שזה לדעת ר"ש שהיא טריפה רק בניקבה לבית הסימפונות וכל זה כשאין חסרון בנקב אך אם יש חסרון בנקב גם לר"ש היא טריפה.

כשחלה ר' חנינא נכנסו אליו ר' נתן וכל גדולי הדור והביאו לפניו ריאה שנשפכה כקיתון והוא הכשיר אותה אמר רבא שזה רק אם הסימפונות קיימים ורב אחא בר רבא אמר לרבא אשי איך ניתן לבדוק את זה אמר לו רבא אשי שמביאים קערת חרס מצופה בעופרת ושופכים בתוכה ואם יש בה כחוטים לבנים היא טריפה ואם לא היא לא טריפה.

ר"נ אומר שאם נימוקה הריאה והקרום שלה קיים היא כשרה וכן שנינו שאם נימוקה הריאה והקרום שלה קיים היא כשרה גם כשהיא מחזיקה רביעית,

דף מח אם ניטלה האם שלה היא כשרה, ובמקרה שהתליע הכבד עלו בני אסיה ליבנה על שאלה זו ג' רגלים ורק ברגל שלישי התירו להם.

רב יוסף בר מניומי אומר בשם ר"נ שאם הריאה סמוכה לדופן לא חוששים לה ואם עלו בה פצעים חוששים לה ומר יהודה בשם אבימי אמר שגם בסמוכה לדופן חוששים לה, ורבא אמר שרובין בר שבה הסביר לי איך לבדוק, שמביאים סכין שפיו דק ומפרקים את הריאה מהדופן אם יש ריעותא בדופן א"כ תולים שהריאה נסמכה בגלל הדופן אך אם אין ריעותא בדופן א"כ הריעותא היא בריאה והיא טריפה אפילו אם אינה מוציאה רוח, רב נחמיה בר רב יוסף בדק אותה במים פושרים ומר זוטרא בר רב הונא בר רב פפי אמר לרבינא על מה שניתם את דברי רב נחמיה בר רב יוסף אמר רבינא שבמקרה שרבא אמר שאם שני אונות של הריאה נסרכות אחת לשניה אין בדיקה להכשיר, אך על זה אמר רב נחמיה שניתן לבדוק בפושרים, ורב אשי מקשה שרק בריאה שסמוכה לדופן מכשירים כי תולים שהריעותא היא בדופן אבל לגבי האונות בכל מקרה כשאחד מהם ניקב היא טריפה, אך יש להקשות שרב יוסף בר מניומי אמר בשם ר"נ שאם ניקבה הריאה והדופן סתמת אותה היא כשרה, יש לומר שבמקרה שהריאה היא במקום גידולה היא כשרה ואם היא לא במקומה היא טריפה, ומקום גידולה היא במקום החיתוך של האונות קרוב לצואר.

רבינא אומר שמה שהכשיר ר"נ בריאה שניקבה והיא סמוכה לדופן זה רק כשהיא סבוכה בבשר ורב יוסף הקשה וכי אם אינה סבוכה היא טריפה והסיבה היא בגלל הנקב א"כ גם בסבוכה בבשר היא טריפה כמו ששנינו לענין כרות שפכה שאם ניקב פסול כי הוא שותת ואם נסתם כשר כי הוא מוליד וזה פסול שחזור להכשירו ולכאורה זה בא למעט כשהוא סבוך בבשר, ויש לדחות שזה בא למעט קרום שעלה מחמת מכה בריאה שאינו קרום, ורב עוקבא בר חמא מקשה שאם ניקב בדופן מולה היא טריפה א"כ יש טריפה נוספת של נקובת הדופן אך זה יהיה קשה לכו"ע במה שאמר רב יצחק בר יוסף בשם ר' יוחנן שאם ניקבה המרה והכבד סתמת אותה היא כשרה ואם ינקב הכבד מולה היא תהיה טריפה א"כ יש למנות נקובת הכבד אלא שלא כתבו דבר שהטריפה היא לא במינו ומהטעם הזה לא כתבו נקובת הדופן כי זה פסול של הריאה.

רבה בר בר חנה שאל את שמואל במקרה שהריאה העלתה פצעים אמר לו כשרה אמר רבה גם אני אומר כך אלא שהתלמידים מגמגמים על כך כמו שאמר רב מתנה שאם הריאה מלאה מוגלה היא טריפה ואם היא מלאה מים זכים היא כשרה אמר לו שמואל שזה נאמר על כליה ולא על הריאה.

רב יצחק בר יוסף הלך אחרי ר' ירמיה בשוק השוחטים והוא ראה ריאה שיש בה פצעים ור' ירמיה אמר לו וכי אינך רוצה אומצא לאכלה אמר לו אין לי פרוטה אמר לו ר' ירמיה אני אקיף לך אמר לו רב יצחק מה אעשה לך שכשהגיעו לר' יוחנן שאלות כאלו הוא שלח לר' יהודה בן ר"ש שהורה בשם ר"א בן ר"ש להיתר אך ר' יוחנן לא סבר כך להכשיר.

רבא אמר שכשהוא הלך אחרי ר"נ בשוק של הרצענים **עמוד ב** ויש אומרים בשוק של החכמים הוא ראה ריאה שיש בה פצעים גדולים ור"נ לא אמר להם כלום, ור' אמי ור' אסי הלכו בשוק של טבריה וראו ריאה עם פצעים גדולים יותר והם גם היו קשים והם לא אמרו להם כלום.

ר' יוחנן ר"א ור' חנינא מכשירים כשנמצאה מחט בריאה, ור"ש בן לקיש ור' מני בר פטיש ור"ש בן אליקים פסלו, לכאורה נחלקו אם חסרון שבפנים הוא חסרון או לא שמי שהטריף סובר שזה חסרון ויש לדחות שלכו"ע חסרון שבפנים אינו חסרון והם נחלקו האם תולים שהמחט הגיע דרך הסימפונות ולא ניקבה אותם או שהיא הגיעה ע"י שהיא נקבה בהם.

היה מקרה שנמצאה מחט בחיתוך של הריאה והביאו לר' אמי והוא רצה להכשירה ור' ירמיה או ר' זריקה הקשו ממה ששנינו שריאה שניקבה או שחסרה שאם מדובר בחסרה מבחוץ הרי זה כלול בניקבה אלא מדובר שחסרה מבפנים וא"כ חסרון בפנים נקרא חסרון, אח"כ שלחו אותה לר' יצחק נפתא והוא רצה להכשירה ור' ירמיה או ר' זריקא הוכיחו כו"ל מהמשנה ואח"כ שלחו אותה לר'

אמי והוא הטריף אמרו לו הרי החכמים הכשירו אמר ר' אמי שאם ראו אותה וידעו מאיזה טעם הכשירו שהמחט לא ניקבה אך אני לא ראיתי את כל הריאה ויתכן שהייתי מוצא נקב ומשמע שרק כשיש נקב היא פסולה ואם מצאנו שלא ניקבה היא כשרה, ויש להקשות הרי ר"נ אמר שסימפון הריאה שניקב הוא טריפה ויש לומר שמדובר כשניקב לחבירו אך קשה שר"נ אמר לגבי דקין שסובבים על הכנתא שאם ניקב לחבירו הוא מגין עליו, אמר רב אשי שאין לדמות טריפות אחד לשני שהרי יתכן שחוטכים במקום אחד והיא חיה ואם יחתכו במקום אחר היא מתה.

היה מקרה שמצאו מחט בסימפון הגדול של הריאה והחכמים לעיל שהטריפו לא אמרו בה לא איסור ולא היתר לא אמרו בה היתר כשיטתם ולא אמרו בה איסור שיתכן שכשהיא נמצאה בסימפון גדול היא עברה בסימפון ולא ניקבה.

היה מקרה שמצאו מחט בסימפון של הכבד ומר בר רב יוסף רצה לאסרה אמר לו רב אשי האם היית מטריף גם במצאו בבשר, אלא אמר רב אשי שבדקים אם הראש הרחב שלה לחוץ א"כ היא ניקבה בחודה ואיסור ואם ראשה הרחב לפנים א"כ יש לתלות שהיא עברה בסימפון ולא ניקבה וכל זה במחט עבה אך במחט דקה גם בראשה לפנים היא טריפה כי היא מנקבת גם בראשה הרחב, אך יש להקשות מה ההבדל בין זה למחט שנמצאה בעובי בית הכסות,

דף מט שהיא כשרה כשנקבה מצד אחד ומשני צדדים היא טריפה ולא חילקו להיכן נוטה ראשה הרחב, ויש לומר שכשיש אוכלים ומשקים תולים שהם דחקו אותה דרך הסימפונות.

היה מקרה שנמצאה מחט בסימפונות הגדולות של הכבד הונא מר בר רב אידי הטריף ורב אדא בר מניומי הכשיר ושאלו את רבינא והוא אמר לקחת את גלימתם של האוסרים כי כבר האכילו אותה לכלבים.

היה מקרה שמצאו גרעיני תמרים במרה אמר רב אשי שכשהיה אצל רב כהנא הוא אמר שודאי זה הגיע דרך הסימפון ומה שהוא לא יצא כי ע"י נענוע הבהמה זה נדחק למקום שהוא לא יוצא משם וכל זה בגרעין של תמר אך בגרעין של זית הוא טריפה כיון שהוא קורע בסימפונות.

ר' יוחנן אומר שריאה נקראת כך על שם שהיא מאירה את העיניים והסתפקו אם הכוונה שאוכלים אותה לבד או רק ע"י סמנים, ויש להוכיח מדברי רב הונא בר יהודה שאוזה שוה זו והריאה שלה שוה ד' זו ואם נאמר שאוכלים אותה כמו שהיא א"כ בכל אוזה שנקנית בזו יש בה ריאה אלא ודאי מדובר ע"י סמנים.

אם ניקבה הריאה במקום שהטבח ממשמש שם יש להסתפק אם תולים שהוא ניקב בה במשמושו או לא, רב אדא בר נתן אמר שתולים ומר זוטרא בר רב מרי אמר שלא תולים ולהלכה תולים, ורב שמואל בר ר' אבהו אמר שאביו היה מראשי שיעור הכלה של רפרם והוא אמר שתולים וכשאמרו את זה למר זוטרא בר רב מרי הוא לא קיבל ורב מרשרשי אמר שמסתבר כאביו של אבא כמו שתולים באב שלקח ריאה והחזירה נקובה שלא חוששים שהוא ניקב במקום שכבר היה נקוב.

אם תולעת יצאה מהריאה וניקבה אותה נחלקו רב יוסף בר דוסאי והחכמים אם היא ניקבה לפני השחיטה או שהיא ניקבה אחרי השחיטה, ולהלכה תולים שהיא פרשה אחר שחיטה.

ר"ש אמר שריאה נקובה טריפה רק כשהיא ניקבה לבית הסימפונות ורבה בר תחליפא אמר בשם ר' ירמיה בר אבא שמדובר שהיא נקיבה לסימפון גדול ורב אחא בר אבא ישב לפני רב הונא ואמר שר' מלוך אמר בשם ריב"ל שהלכה כר"ש אמר רב הונא האם כוונתך לר' מלוך מארץ ערב הרי הוא אמר שאין הלכה כר"ש, אמר לו בחיי מר אני ור' חייא בר אבא ורב אסי הגענו למקומו של ר' מלוך ושאלנו אותו אם הוא אמר הלכה כר"ש והוא אמר אני אמרתי שאין הלכה כר"ש ואמרו לרב הונא מה בידך אמר רב הונא שרב יצחק בר אמי אמר בשם ריב"ל שהלכה כר"ש ואין הלכה כר"ש.

ר' יצחק בר נחמני אומר בשם ר' אושעיא שהכהנים נהגו לאכול את החלב שעל הקבה כר' ישמעאל שאמר בשם אבותיו והסימן לכך הוא שהכהן מסייע לכהנים, ששנינו על הפסוק כה תברכו את בני ישראל אמר ר' ישמעאל שבפסוק הזה נאמר ברכה לישראל, וברכה לכהנים יש ללמוד מההמשך שכתוב ואני אברכם א"כ הכהנים מברכים את ישראל והקב"ה מברך אותם, ור"ע דרש בפסוק שהכהנים מברכים את ישראל והיכן הקב"ה מברכם וכתוב ואני אברכם שהם מברכים והקב"ה מסכים עמם, ור"ע עצמו למד ברכה לכהנים עצמם כדברי ר"נ בר יצחק שלומדים מהפסוק ואברכה מברכך, ומה שאמרנו שהכהן מסייע לכהנים שר' ישמעאל מעמיד את הברכה לכהנים במקום שכתב ברכה לישראל, ור' ישמעאל שאמר בשם אבותיו כמו ששנינו על הפסוק ואת כל החלב אשר על הקרב עמוד ב ור' ישמעאל למד משם לרבות חלב שעל הדקים ולר"ע מרבים משם חלב שעל הקבה ויש להקשות שעל הפסוק ואח

החלב אשר על הקרב למד ר"ש שכמו שהחלב שמכסה את הקרב הוא קרום ונקלף והוא איסור כך כל חלב קרום ונקלף איסור ור"ע לומד שרק חלב שהוא כשמלה והוא כקרום ונקלף וא"כ לר"ע חלב שעל הקבה הוא לא כשמלה והוא מותר, ורבינן שלח בשם ר' יוחנן בהסבר הברייתא שמחליפים את ר"ע ור' ישמעאל בברייתא הראשונה ואין לומר שנהפוך את התנאים בברייתא השניה כי כתוב מה חלב וכו' א"כ זה דוקא אך לפ"ז ר"ע הוא המתיר את החלב שעל הקבה א"כ הוא המסייע לכהנים, אמר ר"נ שר' ישמעאל אמר בשם אבותיו אך הוא לא סבר כך.

רב אומר שחלב טהור סותם במקום נקב וחלב טמא אינו סותם ורב ששת אומר שגם חלב טמא סותם ור' זירא מסתפק בחלב חיה האם רב אמר שטהור סותם וא"כ גם חלב חיה הוא טהור או שרב התיר כי החלב מהודק אך בחיה שאינו מהודק א"כ אינו סותם, ואביי אומר שאין להסתפק בכך אלא ודאי שאף שהוא מותר באכילה אך הוא לא מהודק ואינו סותם.

היה מקרה שחלב טמא סתם וזה הגיע לפני רבא והוא אמר למה יש לחשוש הרי רב ששת אמר שגם חלב טמא סותם, ועוד שהתורה חסה על ממונם של ישראל, ורב פפא אמר לרבא הרי רב אסר וזה איסור דאורייתא ומה שייך לומר התורה חסה.

למנימין מוכר כדים התגלה מכסה של כד של דבש ואמר רבא למה יש לחשוש הרי שנינו שרק בג' משקים חששו לגילוי יין מים וחלב ושאר המשקים מותרים, ועוד שהתורה חסה על ממונם של ישראל אמר לו ר"נ בר יצחק הרי ר"ש מתמיר וזה סכנת נפשות ומה שייך לומר התורה חסה, ששנינו חמשה אין בהם משום גילוי ציר חומץ שמן דבש ומורייס, ור"ש אומר שגם בהם יש חשש בגילויים ואמר ר"ש אני ראיתי נחש ששותה ציר בצידן אמרו לו שהוא היה נחש שוטה ולא מביאים ראיה מהשוטים אמר רבא תודה לי בציר שהרי כשהתגלה לרב פפא ורב הונא בר רב יהושע והחכמים הם נותנים בציר שהוא שורף את הארס, אמר לו ר"נ תודה לי בדבש שר"ש ב"א סובר כר"ש בדבש.

ר"נ אומר שחלב שעשוי ככובע אינו סותם ויש אומרים שהוא נמצא על החלחולת שמוציאה רעי, ויש אומרים שהוא שומן הלב שהלב נתון בו.

אמר רבא שהוא שמע מר"נ חמיצא ובר חמיצא שאחד סותם ואחד לא ואינו יודע מי סותם ומי לא ורב הונא בר חנינא ורב הונא בר ר"נ אמרו שבר חמיצא סותם וחמיצא אינו סותם ורב טבות אמר שהסימן לכך הוא יפה כח הבן מכח האב, וחמיצא הוא חלב של היותרת כמו שאמר ר"נ שבא"י אוכלים חלב שעל היותרת, דף נ וא"כ אמנם מחמירים בכבל שלא לאכלו אך לא מסתבר שבגלל החומרא הוא לא יסתום, ויש לומר שמה שעל הקשת לכו"ע איסור ונחלקו במה שעל היותרת, וללישנא בתרא מה שעל היותרת לכו"ע מותר ונחלקו במה שעל הקשת כמו שאמר רבא אויא בשם רב אמי שמוציאים מעט מהחלב שעל הקבה ודי בכך, וכן אמר ר' ינאי בשם זקן אחד ורב אויא אמר שהוא עמד לפני רב אמי וקימצו והביאו לו והוא אכלו, ור' חנינא ביקש ממשרתו שיקמוץ לו כדי שהוא יאכל והוא ראה שהואמהסס אמר לו ר' חנינא אתה בבלי א"כ תגמום ותזרוק.

שנינו שרשב"ג אומר שאם ניקבו בני מעיים וליחה סותמת אותם הם כשרים ורב כהנא מבאר שמדובר בליחה שיוצאת מהמעיים אגב הדחוק, חבירו של ר' אבא שהוא ר' זירא למד מר' אבא ויש אומרים שחבירו של ר' זירא שהוא ר' אבא בר ר' חייא בר אבא למד מר' זירא שר' יוחנן אמר שהלכה כרשב"ג בטריפה, וכר"ש באבל, ששנינו שאם תוך ג' הימים הראשונים של האבל בא אבל ממקום קרוב הוא מונה עמם ואם הוא בא ממקום רחוק ימנה לבדו ואם בא אחר ג' ימים אפילו ממקום קרוב הוא ימנה לעצמו, ור"ש סובר שאפילו אם בא ביום השביעי ממקום קרוב הוא ימנה עמם, ואחד התלמידים אמר אזכה ואעלה לא"י ואשמע את הדין הזה מבעל השמועה וכשעלה הוא פגש את ר' אבא בר ר' חייא בר אבא והוא שאל אותו האם אמרת הלכה כרשב"ג בטריפות אמר לו אמרתי שאין הלכה כרשב"ג, ולגבי ר"ש באבל אמר לו ר' אבא שנחלקו בזה שרב חסדא אמר הלכה כר"ש וכן אמר ר' יוחנן שהלכה כר"ש ור"נ אומר שאין הלכה, ואין הלכה כרשב"ג בטריפות אך הלכה כר"ש באבל כדברי שמואל שהלכה כדברי המיקל באבל.

רב ישימי בר חייא אמר שניתן להקיף ולדמות בנקב של בני מעיים כשלא יודעים אם זה קרה קודם שחיטה או לאחריה. לרבא הגיעו בני מעיים והוא הקיף אותם ולא נדמו לנקב אחרי שחיטה ורב מרשרשי בנו הגיע ומשמש בהם ואז הם נדמו אמר לו איך ידעת אמר לו הרי כמה ידים משמשו קודם שזוה הגיע לידך אמר רבא בני חכם בטריפות כר' יוחנן.

ר' יוחנן ור"א סוברים שמקיפים בריאה, אמר רבא שזה רק באותו דופן אך לא בדופן אחרת ולהלכה מדמים מדופן לדופן ומבהמה דקה לדקה ומגסה לגסה אך לא מגסה לדקה או מדקה לגסה. **אביי ורבא** סוברים שמקיפים בקנה אמר רב פפא שזה דוקא באותה חוליא ולא בחוליא אחרת ולהלכה מקיפים אפילו בחוליא אחרת או מבן חוליא לבן חוליא אך לא מחוליא לבן חוליא או מבן חוליא לחוליא.

זעירי אומר שאם נקבה התלחולת היא כשרה כי היריכיים מעמידים אותה ואמר ר' אילעי בשם ר' יוחנן שאם זה במקום דיבוקו ביריכיים שיעורו ברובו ושלא במקום הדבק שיעורו במשהו וכשאמרו את זה התלמידים לפני רבא בשם ר"ז הוא אמר האם לא אמרתי לכם לא לתלות כדים ריקים בר"ז **עמוד ב** שר"ז אמר שבמקום הדבק כשר גם בניטל כולו ודוקא כשנשאר בו כדי תפיסה ואמר אביי שגם בשור גדול השיעור הוא כמלא אצבע.

המשנה אומרת שהטריפה של כרס הפנימי היא בניקב או נקרע רובו אמר רב יהודה בשם רב שנתן בר שילא ראש טבחי ציפורי העיד לפני רבי בשם ר' נתן שכרס הפנימי היא מה שנקרא **סניא דיבי** והוא המקום ששנוא על זאבים והיינו שהוא ככיס ססתום בראשו וכן אמר ר' יהושע בן קרחה, ואצל ר' ישמעאל אמרו שזה **האיסתומכא** של הכרס שהיא פי הקבה, ורב אסי אמר בשם ר' יוחנן שיש מקום צר בכרס ואינו יודע היכן הוא אמר ר"ז בר יצחק שלפ"ז הדין של כרס הפנימי נפל בבור ורב אחא בר עזרא ורב אסי ביארו שהוא **מהמיצר ומטה**, ור' יעקב בר נחמני ביאר בשם שמואל שהוא המקום **החלק בכרס שאין בו שיעור**, ור' אבינא אמר בשם גניבא בשם רב **שטפה בוושט סמוך לכרס** זהו כרס הפנימי, ובא"י אמרו בשם ר' יוסי בר חנינא **שכל הכרס נקרא כרס הפנימי** וכרס החיצון הוא הברסי שחופה את רוב הכרס, ורבה בר רב הונא אמר שהוא **המפרעתה** וביאר רב אביא שזה המקום שהטבחים מגלים כשקורעים את העור אחר שחיטה, בנהרדעא עשו כדברי רבה בר רב הונא ורב אשי אמר לאמימר שהיה מנהרדעא מה הוא יעשה עם שאר השיטות אמר לו שכולם כלולים בדברי רבה בר רב הונא ואף שאמר רב אסי בשם ר' יוחנן שאינו יודע היכן הוא הרי כבר פירש רב אחא בר רב עזרא, ואמנם ר' אבינא ור' יוסי בר' חנינא ודאי חולקים.

מה שאמר ר' יהודה בגדולה טפח ובקטנה רובה אמר ר' בנימין בר יפת בשם ר"א שאין הכוונה לגדולה ממש או קטנה ממש אלא אם יקרע בה טפח ועדיין אינו רוב א"כ היא גדולה ומה שאם יקרע רובה זה פחות מטפח היא קטנה, ולכאורה זה פשיטא שהרי זה רוב, יש לבאר שמדובר שבמשהו יותר מרוב זה כבר טפח והיינו אומרים שכל עוד לא נקרע טפח היא לא טריפה, קמ"ל שהיא טריפה. **גניבא** אומר בשם ר' אסי שאם נקדרה בה כארובה כסלע היא טריפה שהרי אם היא תמתח היא על עמוד ור' חייא בר אבא אומר שגניבא עצמו פירש לו על המעבורת של נהרדעא שכלע היא כשרה ויותר מסלע היא טריפה, ושיעור יותר מסלע באר רב יוסף שנכנסים שם שלש גרעיני תמרים עם האוכל בדוחק ובלא האוכל הם נכנסים ברווח.

שנו בברייתא שאם נמצאה מחט בעובי בית הכוסות מצד אחד היא כשירה ומשני צדדים היא טריפה ואם נמצא עליה קורט דם, **דף נא** ודאי זה מלפני השחיטה ואם לא נמצא קורט דם זה מאחרי השחיטה אם נגלד פי המכה ודאי זה היה ג' ימים קודם השחיטה ואם לא נגלד פי המכה המוציא מחבירו עליו הראיה, ויש להקשות מה החילוק בין זה לשאר נקב שמטריפים גם בלי קורט דם, ויש לומר ששם אין במה לתלות אך במחט שנמצאת אם נאמר שזה מלפני השחיטה א"כ הדם היה נסרך במחט.

רב ספרא אמר לאביי שהגיע ת"ח מא"י שהוא אומר ששמו רב עזריא והוא אמר שהיה מעשה לפני רבי שנמצאה מחט בעובי בית הכוסות מצד אחד ובכ"ז הוא הטריף אותה ואביי שלח אליו שיבא והוא לא בא ואביי הלך אליו ומצאו בגג אמר לו אביי שירד אליו והוא לא הסכים ואביי עלה אליו ואמר לו אמור לי בדקדוק איך היה המעשה אמר לו שהייתי מכנס את התלמידים לפני רבי ועמדתי מעליו ורב הונא מציפורי ור' יוסי המדי ישבו לפניו ובאה לפני רבי מחט שנמצאה בעובי בית הכוסות מצד אחד ורבי הפך אותה ומצא עליה קורט דם והוא הטריף ואמר שאם לא היתה שם מכה מהיכן בא הדם, אמר לו אביי הטרחת אותי לעלות אליך הרי זה משנה מפורשת שהמסס ובית הכוסות שניקבו לחוץ טריפה.

רב הונא אומר שאם הניח בהמה בגג ומצאה למטה לא חוששים לריסוק אברים, לרבינא היה גדי שראה שעורים קלופות וקפץ ונפל מהגג לארץ והוא שאל את רב אשי על דברי רב הונא שבהניחה למעלה ומצאה למטה לא חששו לריסוק אברים האם הוא התיר רק באופן שהיה לה על מה להסרך וכאן אין את הסברא הזו, או שהוא התיר כי בהמה אינה קופצת אם אינה אומרת עצמה שהיא מסוגלת

לרדת בלי נזק אמר לו רב אשי שההיתר הוא כי בהמה אומרת עצמה.

לרב חביבא היתה כבשה שגררה רגליה האחוריות אמר רב יימר שזה רק שגררן ורבינא אמר אולי נפסק לה חוט השדרה ובדקו ומצאו כדברי רבינא ובכ"ז הלכה כרב יימר כי לא מצוי שיפסק חוט השדרה אך מצוי יותר שיהיה לה שגררן.

רב הונא אמר שאם יש זכרים שנוגחים זה את זה לא חוששים לריסוק אברים ואף שהם כאובים ודואבים בכ"ז זה רק חמימות בעלמא, אך אם הם נפלו לארץ יש לחשוש להם.

רב מנשי אומר שאם לסטים גנבו אילים לא חוששים שריסוק אברים אף שהם זרקו אותם כי הם זרקו אותם על מתניהם ולא ניזוקו בכך שהם עשו כך כדי שהן ירוצו לפניהם, ואם הם החזירו חוששים שכשהפילות הם לא דקדקו שיפלו בלי נזק ודוקא כשהחזירו מחמת יראה אך אם הם החזירו מחמת תשובה א"כ ודאי זה תשובה כראוי והם לא היזיקום בנפילה.

רב יהודה אומר בשם רב שאם הכה על ראשה וזה הלך כלפי זנבה או שהכה בזנבה וזה הלך כלפי ראשה לא חוששים בכל השדרה משום ריסוק אברים אך אם נשלם המקל על חצי הגב יש לחשוש שהוא נגע בשדרה ואם יש קשרים של ענפים במקל חוששים ואם הכה אותה לרחבה חוששים למכה.

ר"ז אומר שיציאת הולד מבית הרחם אין בו חשש ריסוק אברים, ורבא הוכיח ממה ששינוי שתינוק בן יום אחד מטמא **עמוד ב** בזיבה ואם נאמר שיש בזה חשש ריסוק אברים א"כ הוא לא יטמא שהרי למדו מבשרו למעט ראייה מחמת אונס, אך יש לדחות שמדובר שהוא יצא דרך דופן בלא דוחק, ויש להוכיח ממה ששינוי שנגל שנולד ביו"ט שוחטים אותו ולא חששו לריסוק וגם בזה יש לדחות שמדובר ביצא דרך דופן, אך יש להוכיח ממה ששינוי שאם נולד בכור ומומו עמו הוא נקרא מהמוכן ושוחטים ביו"ט ואין לומר שמדובר ביצא דרך דופן שא"כ הוא לא קדוש כמו שאמר ר' יוחנן שר"ש מודה שיוצא דופן אינו קדוש במקדשים, ויש לדחות שמדובר שהעגל הפריס על הקרקע וממילא אין בו חשש ריסוק אברים.

ר"ז אומר שמה שמפילים את הבהמות בשחיטה אין בו חשש ריסוק אברים, והיה מקרה ששור נפל בבית המטבחיםי ונשמע קול גניחתו ורב שמואל בר יצחק בר מרתא נכנס וקנה מהטוב שבו, ואמרו לו מנין לך שמותר אמר להם שרב אמר שהשור נועץ צפורניו בארץ ולכן אין בו חשש נפולה.

רב יהודה אומר בשם רב שאם הבהמה עמדה לא צריך לחכות מעת לעת אך היא צריכה בדיקה ואם היא הלכה אין צורך גם בבדיקה, ורב חייא בר אשי אומר שגם בהלכה צריך בדיקה ורב ירמיה בר אבא אומר בשם רב שאם היא פשטה ידה לעמוד זה מועיל גם כשעדיין לא עמדה וכן אם פשטה ידה ללכת זה כאילו הלכה, ורב חסדא סובר שגם בלא פשטה ידה לעמוד אלא רק היא ננערה לעמוד זה כעמדה ולהלכה אם נפלה מהגג בלי הכנה והיא עמדה ולא הלכה לא צריך מעת לעת אך צריך בדיקה ואם היא הלכה לא צריך גם בבדיקה.

אמימר אומר בשם רב דימי מנהרדעא שהבדיקה היא כנגד בבני מעיים אמר לו מר זוטרא שבשם רב פפא אמרו שהיא צריכה בבדיקה כנגד החלל כולו, והונא מר בן בנו בל רב נחמיה שאל את רב אשי האם צריך בבדיקה גם בסמינים אמר לו רב אשי שאין לחשוש בהם כיון שהם קשים לענין הנפילה.

רב יהודה אומר בשם שמואל שאם עוף נחבט על פני המים מספיק אם הוא שט מלא קומתו ודוקא כשהוא שט בנהר מלמטה למעלה אך אם הוא שט מלמעלה למטה אינו מספיק כיוון שהמים מוליכים אותו אך במים עומדים מועיל כששט מלא קומתו ואם זרק עצים במקביל אליו והוא הקדים את העצים זה מועיל גם מלמעלה למטה, אם הוא נתקע בטלית מתוחה חוששים לו ואם אינה מתוחה לא חוששים ואם הטלית כפולה גם במתוחה לא חוששים, אם נפל ברשת שבאוויר אם הקשרים קרובים חוששים ואם אינם קרובים לא חוששים אם הוא נתקע בפשתן בחבילות חוששים ואם הוא נתקל מהצד של החבילות לא חוששים, אם נתקל בחבילות קנים חוששים ואם נתקל בפשתן שנידוק ונופץ לא חוששים ואם הוא רק נידוק ולא נופץ חוששים, אם הפשתן באגודות חוששים בגלל הקשרים אם נתקל בנעורת חוששים ואם היא דקה מהדקה לא חוששים אם נתקל בסיב שגדל בדקל קודם שנחלק לרצועות חוששים ואם כבר נחלק לרצועות לא חוששים, אם נתקל באפר כבוש אחר שריקדו אותו בנפה חוששים ואם האפר לא כבוש לא חוששים.